

Zielony Patrol nr 12

*PIĘKNO TEJ ZIEMI SKŁANIA MNIE DO WOŁANIA O JEJ ZACHOWANIE
DLA PRZYSZŁYCH POKOLEŃ...”*

JAN PAWEŁ II

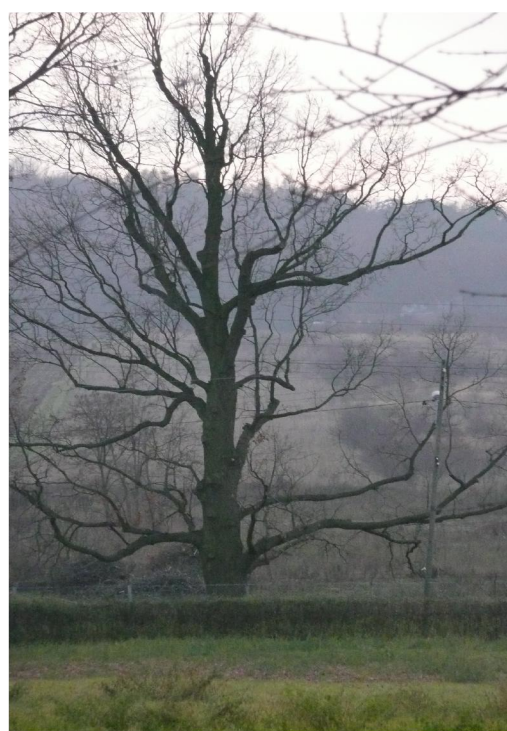
Gazetka Zielonego Patrolu nr 12

Nr 1

Mali strażnicy przyrody

J. Kasperkowiak

*Dziś ekologia modne słowo,
przyrodę wszyscy chcemy mieć zdrową.
Jej strażnikami się ogłaszamy,
od dziś przyrodzie my pomagamy.
Gdy ktoś bezmyślnie papieraek rzuci,
musisz takiemu uwagę zwrócić.
Nie można przecież bezkarnie śmiecić,
to wiedzą nawet przedszkolne dzieci.
Nie wolno łamać gałęzi drzew,
bo pięknie płynie z nich ptasi śpiew.
A kiedy bocian wróci z podróży,
gniazdo niech znajdzie, na nie zasłużył.
Pozwól dżdżownicy do ziemi wrócić,
po co jej dzieci mają się smucić.
Niech barwny motyl siada na kwiatach,
żyje tak krótko, niech wolny lata.
A zimą nakarm głodne ptaki,
sikorki, wróble, wrony, szpaki.
Powieś na drzewie karmnik mały,
będą ci wiosną za to śpiewały.
Choć ekolodzy jeszcze z nas mali
uczyć będziemy tego wandali.
Matka natura nam, wynagrodzi,
jeśli z przyrodą będziemy w zgodzie.*

Kielce na tle innych miast wyróżniają się bogactwem zasobów przyrody, różnorodności biologicznej i niezwykłymi formami przyrody nieożywionej. Są jedynym miastem w Polsce, na którego terenie znajduje się aż pięć rezerwatów przyrody, utworzonych ze względu na szczególne walory krajobrazowe, przyrodnicze, naukowe i kulturowe. Malownicze widoki, przepiękne krajobrazy, liczne zabytki przyrody ożywionej i nieożywionej, dobra kultury materialnej, to najczęściej kojarzone z naszym regionem atrakcje turystyczne. Można tu spotkać przykłady różnych typów rzeźby terenu, skały pochodzące z różnych okresów geologicznych, skamieniałości roślin i zwierząt oraz utrwalone w skałach zjawiska tektoniczne sprzed milionów lat. Jest to także obszar występowania wielu bogactw mineralnych, wydobywanych zarówno w minionych wiekach jak i współcześnie.

Na początek chcielibyśmy przedstawić istotę Zielonych Patroli. Mamy nadzieję, że dla większości nie jest to temat obcy. Jednak dla tych, którzy pierwszy raz mają z nim styczność, pragniemy pokrótce wyjaśnić to, co najistotniejsze ...

Aby wzbudzić w dzieciach i młodzieży poczucie odpowiedzialności za piękne środowisko, które nas otacza, Prezydent Miasta Kielce Pan Wojciech Lubawski zainicjował konkurs pod nazwą „Zielony Patrol”. W roku szkolnym 2012/2013 odbywa się już jego piąta edycja. Celem Konkursu jest włączenie młodzieży szkolnej w procesy podejmowania decyzji związanych ze środowiskiem Kielc oraz nadzorem nad właściwym utrzymaniem terenów rekreacyjnych, nadwodnych i leśnych miasta. Prezydent objął konkurs szczególnym patronatem, gdyż ma nadzieję, iż poprzez terenowe działania poznawcze, ocenę zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym będących wynikiem oddziaływania człowieka oraz ich wpływ na jakość życia mieszkańców, a także poprzez podejmowanie przez młodzież prób znajdowania środków zaradczych w sytuacji stwierdzonych zagrożeń, umocniona zostanie postawa odpowiedzialności młodych ludzi za nasze miasto. Wierzy, że nauczą się również współdziałania dla wspólnego dobra.

Zielony Patrol jest grupą, która zapoznaje się z walorami krajobrazu, atrakcjami widokowymi występującymi na terenach wybranych do opieki. Poddaje ocenie stan środowiska i krajobrazu na podstawie przeprowadzonych badań oraz ocenia wpływ działań człowieka na ten stan. Poznaje formy ochrony przyrody miasta, walory kulturowe. Ustala gatunki występujących w rejonie roślin, obiektów przyrody nieożywionej i drzew pomników przyrody. Ustala skład gatunkowy zwierząt występujących na danym terenie oraz podejmuje działania związane z pomocą zwierzętom podczas zimy. Zapoznaje się z cechami charakterystycznymi dolin rzecznych, rzek, cieków wodnych, prowadząc jednocześnie ewidencję źródeł ich zanieczyszczenia. Bada czystość wód i zapoznaje się z procesami uzdatniania wody oraz oczyszczania ścieków. Ewidencjonuje „dzikie wysypiska”, stanowiące zagrożenie dla środowiska, zachęcając jednocześnie do dbałości o ład i porządek we własnym otoczeniu.

Zielony Patrol, mówiąc krótko, jest grupą młodych ludzi, która pomaga przyrodzie. Kształtuje jednocześnie wśród nich poczucie odpowiedzialności za nasze miasto poprzez włączanie w procesy podejmowania decyzji związanych ze środowiskiem Kielc, nadzorem nad właściwym utrzymaniem terenów rekreacyjnych, nadwodnych i leśnych miasta.

W naszej szkole, czyli Szkole Podstawowej nr 25 im. Kornela Makuszyńskiego w Kielcach działa – już po raz kolejny - jedna z takich grup. W roku szkolnym 2012/2013 jest to Zielony Patrol nr 12. Należą do niego uczniowie piątych i szóstych klas, którzy mając na względzie zaangażowanie w problematykę ochrony środowiska, chcą zgłębić wiedzę na temat przyrody, która nas otacza i pomóc w jej przetrwaniu. Opiekunem członków patrolu jest p. Zofia Kula, a osobą wspierającą p. Małgorzata Krężolek.

Zielonemu Patrolowi nr 12 został przydzielony do „opieki” rejon miasta, który wyznaczają ulice: Piekoszowska, Białogońska, Grabinów, Bernardyńska, Gwarków.

Rejon ten jest bardzo różnorodny pod względem ukształtowania i form terenu. Zawiera wiele interesujących aspektów edukacji geologicznej. Tutaj znajduje się Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy Grabina – Dalnia. Przez teren prowadzi szlak turystyczny z Karczówki przez Górę Brusznę do Białogonu i Słowika. Znajdują się tutaj dwie góry: Dalnia i Grabina. Część rejonu położona jest na terenie Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego. Obszar styka się bezpośrednio z Rezerwatem Przyrody Karczówka. Biegnie tutaj również niedawno utworzona ścieżka Geologiczno-Kruszcowo-Górnicza (od stanowiska nr 5 do stanowiska nr 9 tj. 5 – Kapliczka Gwarków, 6 – Dalnia, 7 – Pole Górnicze Grabina Mała, 8 – Kopalnia „Barbara”, 9 Grabina – Kamieniołom).

Działania Zielonego Patrolu Nr 12 oraz pozostałych uczniów Szkoły Podstawowej Nr 25 w Kielcach

Mimo, że poprzednia edycja konkursu została już dawno rozstrzygnięta, to członkowie Zielonego Patrolu wraz ze swoimi koleżankami i kolegami ze szkoły, którym los przyrody nie jest obojętny, działają nieprzerwanie, aby wspomagać otaczające nas środowisko.

- **27 września 2012 r.** uczniowie pomagali w organizacji i przebiegu Festynu LKP „PUSZCZA ŚWIĘTOKRZYSKA”, który miał miejsce w Nadleśnictwie Kielce. Współorganizatorem był także Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych.
- **8 października 2012 r.** członkowie Zielonego Patrolu włączyli się czynnie w obchody 10 edycji programu ŚWIĘTA DRZEWA 2012. Na Górze Grabinie w pobliżu Kamieniołomu, zasadzili 30 dębów.
- **27 września 2012 r.** 70 osobowa grupa uczniów z naszej szkoły wraz z opiekunami uczestniczyła w XIII Pielgrzymkowym Rajdzie Świętokrzyskim na Święty Krzyż. Msza Święta w intencji Ojczyzny oraz uczestników Rajdu i ich rodzin była koncelebrowana - pod przewodnictwem Biskupa Kieleckiego Kazimierza Ryczana - z udziałem trzech biskupów.
- **2 października 2012 r.** Zielony Patrol wyruszył na wędrowkę Ścieżką Przyrodniczo – Leśną prowadzącą przez Cisowsko – Orłowiński Park Krajobrazowy. Wędrowaliśmy podziwiając piękną przyrodę przez ponad trzy godziny. Zatrzymywaliśmy się na przystankach dydaktycznych, gdzie poznawaliśmy florę i faunę tego pięknego miejsca.
- **13 października 2012 r.** PATROL nr 12 w nowym składzie wyruszył na zajęcia w REJON nr 12. Ponieważ przez nasz REJON biegnie nowo utworzona ścieżka dydaktyczna Geologiczno-Kruszcowo-Górnicza, to postanowiliśmy się z nią zapoznać.

Tym, co zaobserwowaliśmy w bogactwie natury tego terenu, chcielibyśmy się podzielić ze wszystkimi zainteresowanymi.

Ścieżka Geologiczno-Kruszcowo-Górnicza

Ta edukacyjna ścieżka powstała w miejscu, gdzie do dziś zachowały się ślady staropolskiego górnictwa kruszcowego. Wytyczono ją na obszarze Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego, przez rezerwat Karczówka oraz zespół przyrodniczo-krajobrazowy Grabina-Dalnia.

Udostępnione stanowiska, usytuowane na zboczach wzniesień, układają się w atrakcyjny turystycznie ciąg, ukierunkowany od strony miasta ku północnemu zachodowi. Trzy stanowiska są typowo geologiczne, trzy obiekty mają charakter górniczogeologiczny.

Stanowiska geologiczne to odsłonięcia dewońskich wapieni, zawierających liczne szczątki organizmów morskich sprzed 385-360 milionów lat. Najważniejszym z nich jest stanowisko paleontologiczne „Dalnia”, gdzie stwierdzono gatunki nie znane dotychczas w świecie. Kulminacja Dalni jest dobrym punktem widokowym ukazującym m.in. cały zespół zabytkowy Karczówki. Stanowisko geologiczne „Grabina” to dawny kamieniołom, opuszczony przed 35 laty, z dużym odsłonięciem warstwowanych dewońskich wapieni, miejscami skrasowiałych. Stanowiska górniczo-geologiczne przybliżają problemy złożowe, ukazując ślady szybów na południowym oraz północno-zachodnim polu górniczym Karczówki, także stosowany w świętokrzyskim górnictwie kruszcowym szparowy system wydobywania, związany z żyłowym wykształceniem pierwotnej mineralizacji siarczkowej. Jedno stanowisko jest nadszybiem ostatniej, świętokrzyskiej kopalni rud ołowiu, czynnej na początku XX wieku, ze śladem szybu „Św. Barbara”. Na trasie tego ciągu, pomiędzy stanowiskami, wyznaczono dodatkowo 3 przystanki, uzupełniające główną problematykę edukacyjną.

Zaprojektowana ścieżka geologiczno-kruszcowo-górnicza, o długości 2,8 km, rozpoczyna się od stanowiska geologicznego przy ul. Podklasztornej, prowadzi przez dawne pola górnicze rezerwatu Karczówka, do podnóża Dalni. Tu zlokalizowany jest dodatkowy obiekt szlaku – odtworzona tablica z 1871 r., upamiętniająca XVII-wieczne odkrycie złoża galeny.

Dalej ścieżka osiąga kulminację Dalni. Po zejściu z Dalni przez przełęcz, trasa prowadzi odcinkiem widokowym - trawersem Grabiny Małej, gdzie znajdują się dość czytelne ślady wielu szybów. Następnie obniża się do nadszybia kopalni „Barbara”, skąd południowym zboczem Grabiny Wielkiej doprowadza do kamieniołomu. Urządzony tu punkt widokowy, prezentuje krajobraz południowo-zachodnich pasm świętokrzyskich, zaś wewnątrz wyrobiska - duże odsłonięcie skał w formie geologicznego przekroju.

Reasumując, ścieżka Geologiczno – Kruszcowo – Górnicza prowadzi przez 9 punktów (3 stanowiska geologiczne, 3 obiekty dawnego górnictwa kruszcowego i 3 przystanki) :

- *Stanowisko 1 – Podklasztorna*
- *Stanowisko 2 - Południowe Pole Górnicze Karczówka*
- *Stanowisko 4 - Północno-Zachodnie Pole Górnicze Karczówki*
Od stanowiska 5 trasa ścieżki biegnie przez rejon Zielonego Patrolu nr 12.
- *Stanowisko 5 - Kapliczka Gwarków*

W XIX wieku, w miejscu „skąd wydobyto rudę ołowianą” (duże gniazda galeny, z której wykonano trzy rzeźby sakralne), postawiono pomnik. Pomnik ten został zniszczony podczas I wojny światowej. Symbolicznie zlokalizowana kapliczka gwarków zbudowana w 2012 roku, z odtworzoną płytą z inskrypcją nieistniejącego pomnika, wzbogacona została repliką tablicy z kaplicy Św. Barbary kościoła na Karczówce oraz tablicą orientacji topograficznej, lokalizującą historyczny kompleks leśny Trojak.

- *Stanowisko 6 - Góra Dalnia*

319 m n. p. m. W XIX i XX wieku było to źródło pozyskiwania kamienia.

- *Stanowisko 7 - Pole Górnicze - Grabina Mała*

Na kulminacji Grabiny Małej (308 m n.p.m.) i jej południowym zboczu znajdują się zagłębienia, które są śladami szybów związanych z poszukiwaniem i eksploatacją rud ołowiu.

- *Stanowisko 8 - Kopalnia „Barbara”*

Jednym z najciekawszych miejsc ścieżki górniczej jest historyczny Szyb Barbara, który nadal jest widoczny. Przygotowując trasę miasto oczyściło wyrobiska pogórnice odtwarzające dawne techniki eksploatacji. Szyb górniczy „Barbara”, posiadał 118 metrów głębokości i był najgłębszym szybem górniczym w Górach Świętokrzyskich. Siarczek ołowiu – galenę zaczęto tam wydobywać od pierwszych lat XX wieku i zakończono po I wojnie światowej. Następnie szyb zlikwidowano. Obecnie w ramach ścieżki dydaktycznej uporządkowano teren w sąsiedztwie szybu.

- *Stanowisko 9 - Grabina- Kamieniołom*

Efektom prowadzonej w latach 1953-1975 eksploatacji złoża wapieni jest wyrobisko skalne o długości około 300 m, szerokości 100-150 m i wysokości sięgającej w ścianie wschodniej 18 m. Wypukły element ściany wyrobiska tworzą (wypełniające kocioł krasowy) osady ilasto – piaszczyste, wyróżniające się czerwono-różowym zabarwieniem. Na zewnątrz kamieniołomu, od strony południowej, znajduje się duże zwałowisko odpadów poeksploatacyjnych, które uległo procesom autorekultywacji.

Przy wszystkich punktach ścieżki znajdują się tablice z informacjami, na których można znaleźć opis odwiedzanego miejsca.

Na wesoło :)

Podczas spotkań członków Zielonego Patrolu, mimo licznych obowiązków i zadań związanych z działaniami ekologicznymi, nigdy nie opuszcza nas dobry humor.

Oto kilka żartów, które można było usłyszeć z ust „największych wesołków” naszej grupy:

Wąż mówi do węża:

- Sssłuchaj, czy my jesssteśmy jadowite?

- No, chyba tak.

- Kurde, bo sssię w język ugryzłem.

Wchodzi facet do sklepu zoologicznego i mówi:

- Chciałbym kupić tego żółwia z wystawy, który stepuje.

- Stepujący żółw?! O kurcze! Zapomniałem wyłączyć grzałki do piasku!

Leci sobie wrona, tak się ogląda dokładnie i mówi:

- Lewe skrzydło czarne.... Prawe skrzydło czarne... - kurde, wyglądam jak Batman!!!

Ciekawostki o ptakach i zwierzętach ;)

Czy wiesz, że ...

- *ptakiem, który najdłużej lata jest jerzyk. Może utrzymywać się w powietrzu przez 3 lata (bez przerwy) ?*
- *najszybszym ptakiem na świecie jest sokół wędrowny, który potrafi osiągnąć prędkość 240 km/h ?*
- *najwyżej latającym ptakiem jest sęp plamisty. Potrafi wznieść się na wysokość 11 000 m n.p.m. ?*
- *największym ptakiem jest struś afrykański osiągający około 250 cm wysokości. Natomiast najmniejszym ptakiem na świecie jest koliber hawańczyk? Jego długość wynosi nie więcej niż 5 cm, a waga nie przekracza 3 g ?*
- *najdłuższy wąż świata mierzy prawie 15 metrów długości i waży około 450 kg ? Taki pyton został znaleziony na wyspie Jawa.*

W gazetce Zielonego Patrolu nr 12, będziemy przybliżać czytelnikom działania przez nas realizowane. Chcemy zaangażować w nie wszystkich tych, którym nie jest obojętny los natury.

Postęp cywilizacji sprawia, że przyroda nieustannie ginie. Wymarło już dużo gatunków roślin i zwierząt, a wiele z nich jest w dalszym ciągu zagrożonych. Musimy więc dbać o nie i o całe środowisko, bo to przecież dom, w którym żyjemy.

Mogłoby się wydawać, że błędy z przeszłości, dotyczące niszczycielskiej działalności człowieka, nie zostaną już nigdy powtórzone. Tym bardziej teraz, kiedy niemal każde dziecko wie jak wielkim dobrem jest natura, która nas otacza. Czy jednak na pewno tak się stanie? Czy za kilkadziesiąt, czy kilkaset lat człowiek będzie mógł podziwiać piękno otaczającej nas przyrody i czerpać z niej korzyści ?

Członkowie Zielonego Patrolu Nr 12 mają nadzieję, że tak się stanie. Swoimi działaniami, w które angażują nie tylko nauczycieli, koleżanki i kolegów ze szkoły, ale także członków rodzin, chcą „zarazić” jak największą liczbę osób. To przecież od nas, młodego pokolenia, w dużej mierze zależeć będzie przyszłość otaczającego nas środowiska.

Zachęcamy Was do realizacji wspólnych przedsięwzięć. Jeżeli macie jakieś ciekawe pomysły, to dzielicie się z nami – członkami i opiekunami Zielonego Patrolu nr 12. Razem możemy wiele zdziałać !!!

Co to jest ekologia?

D. Klimkiewicz

**Ekologia - mądre słowo,
a co znaczy? - powiedz, sowo!
Sowa chwilę pomyślała
i odpowiedź taką dała:
To nauka o zwierzakach,
lasach, rzekach, ludziach, ptakach.
Mówiąc krótko w paru zdaniach
o wzajemnych powiązaniach
między nimi, bo to wszystko
to jest nasze środowisko.
Masz je chronić i szanować
- powiedziała mądra sowa .**

Opracowała:

Katarzyna Wieczorek
Kl. V „c” SP nr 25 w Kielcach